JMC-8
BLOCK-2

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

Odisha State Open University
Sambalpur, Odisha

ସାମ୍ବାଦିକତା ଓ ଗଣ ଯୋଗାଯୋଗ

ଯୋଗାଯୋଗ ଗବେଷଣା

ଗବେଷଣା ପଦ୍ଧତି, ପଦ୍ଧତି ବିଦ୍ୟା, ଗବେଷଣା ଯୋଜନା ଏବଂ ରୂପରେଖ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା
Odisha State Open University, Sambalpur, Odisha
Established by an Act of Government of Odisha.

ସାମ୍ବାଦିକତା ଓ ଗଣଯୋଗାଯୋଗ

JMC-08

ବ୍ଲକ୍-୦୨

ଗବେଷଣା ପଦ୍ଧତି, ପଦ୍ଧତି ବିଦ୍ୟା ଏବଂ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ

ୟୁନିଟ୍ -୧ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଗବେଷଣା
ୟୁନିଟ୍ -୨ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ
ୟୁନିଟ୍ -୩ ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟା ପରିପ୍ରକାଶ
ୟୁନିଟ୍ -୪ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ

ବିଶେଷଜ୍ଞ କମିଟି

ଡ. ମୃଣାଳ ଚାଟାର୍ଜୀ
ପ୍ରଫେସର ଓ ମୁଖ୍ୟ, ଭାରତୀୟ ଜନସଂଚାର ସଂସ୍ଥାନ, ଢେଙ୍କାନାଳ **-ଅଧ୍ୟକ୍ଷ**

ଡ. ଆଶିଷ କୁମାର ଦ୍ୱିବେଦୀ, ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ପ୍ରଫେସର (କମ୍ୟୁନିକେସନ୍ ଷ୍ଟଡ଼ିଜ୍), ଶିକ୍ଷା ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର **-ସଭ୍ୟ**

ଶ୍ରୀ ସୁଧୀର ପଟ୍ଟନାୟକ,ସଂପାଦକ, ସମଦୃଷ୍ଟି **-ସଭ୍ୟ**

ଶ୍ରୀ ସୁଜିତ କୁମାର ମହାନ୍ତି, ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ପ୍ରଫେସର, ସାମ୍ବାଦିକତା ଓ ଗଣ ଯୋଗାଯୋଗ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, କୋରାପୁଟ**-ସଭ୍ୟ**

ଡ. ଦୀପକ ସାମନ୍ତରାୟ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ନେସ୍‌ନାଲ ଏକାଡେମୀ ଅଫ୍ ବ୍ରଡ଼କାଷ୍ଟିଂ ଆଣ୍ଡ ମଲ୍‌ଟିମିଡ଼ିଆ, ଭୁବନେଶ୍ୱର**-ସଭ୍ୟ**

ଡଃ ଜ୍ୟୋତି ପ୍ରକାଶ ମହାପାତ୍ର, ସାମ୍ବାଦିକତା ଓ ଗଣ ଯୋଗାଯୋଗ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର **-ଆବାହକ**

ମୂଳ ଇଂରାଜୀ	ଅନୁବାଦ	ସମ୍ପାଦନା
ଡକ୍ଟର ଜ୍ୟୋତି ପ୍ରକାଶ ମହାପାତ୍ର	**ବିରଞ୍ଚି ଦାସ**	**ସଂବିତ ମିଶ୍ର**
ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ପ୍ରଫେସର	ଅଧ୍ୟାପକ, ଇଂରାଜୀ ବିଭାଗ	ଶୈକ୍ଷିକ ପରାମର୍ଶଦାତା,
ଭାରତୀୟ ଜନସଂଚାର ସଂସ୍ଥାନ, ଢେଙ୍କାନାଳ	କାହ୍ନୁଚରଣ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ

ଡ. ମାନସ ରଞ୍ଜନ ପୂଜାରୀ
କୁଳସଚିବ
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର

OSOU, 2021. *Research Methods, Methodology and Research plan, Design* is made available under a Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 http://creativecommons.org/licences/by-sa/4.0

Printed by :

ୟୁନିଟ– ୧: ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଗବେଷଣା

୧.୦: ବିଷୟର ଗଠନ
୧.୧: ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
୧.୨: ପରିଚୟ
୧.୩: ଗଣମାଧ୍ୟମ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଗବେଷଣା
୧.୪: ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଗବେଷଣା
୧.୫: ପ୍ରକାରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ
୧.୫.୧: ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ସର୍ବେକ୍ଷଣ
୧.୫.୨: ସାକ୍ଷାତକାର
୧.୫.୩: ଟେଲିଫୋନିକ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ
୧.୫.୪: ମେଲ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ
୧.୫.୫: ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ
୧.୬: ସର୍ବେକ୍ଷଣର ଲାଭ
୧.୭: ସର୍ବେକ୍ଷଣର ସୀମା
୧.୮: ଜନମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ
୧.୯: ନିର୍ବାଚନ ପୂର୍ବ ସର୍ବେକ୍ଷଣ / ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍
୧.୧୦: ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ
୧.୧୧: ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଡିଜାଇନ୍ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ
୧.୧୨: ସଫଳ ସାକ୍ଷାତକାର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ
୧.୧୩: ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

୧.୧: ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଏହି ୟୁନିଟର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଆପଣଙ୍କୁ ଗଣମାଧ୍ୟମ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ମୌଳିକ ଧାରଣା ଯୋଗାଇବା। ଏହା ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରିଥାଏ ।

ଏହି ୟୁନିଟ୍ ପଢିବା ପରେ, ଆପଣ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିବେ।

- ଗଣମାଧ୍ୟମ ଅନୁସନ୍ଧାନ କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ?
- ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ କ'ଣ ?
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ କ'ଣ ?

୧.୨: ବିଷୟ ପରିଚୟ

ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଉଭୟ ଶୈକ୍ଷିକ ଏବଂ ଶିଳ୍ପଦ୍ୟୋଗ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବହୁଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ। ସର୍ବେକ୍ଷଣ ହେଉଛି ଏକ ସମସ୍ୟା ପରିକଳ୍ପନାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଠାରୁ ତଥ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ସର୍ବେକ୍ଷଣର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗୋଟିଏ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୁଝାମଣା ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ତା'ପରେ ଜାଣିବା ଦରକାର କି ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ସୂଚନା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଗବେଷକ ନିଶ୍ଚୟ ସୂଚନାର ଉତ୍ସ ଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନଟ କରବା ଉଚିତ ଏବଂ ତାପରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉପକରଣର ଡିଜାଇନ୍ କିମ୍ବା ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଉପକରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି। ଏହି ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ହେଉଛି ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ପ୍ରକ୍ରିୟା (ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ବା ଟେଲିଫୋନ ଇଣ୍ଟରନେଟ, ମେଲ ମାଧ୍ୟମରେ)। ଏହି ୟୁନିଟର ଗୁରୁତ୍ୱ ହେଲା ଏହି ସମସ୍ତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅନୁସନ୍ଧାନର ସ୍ତର ସମ୍ପର୍କରେ ସବିଶେଷ ଜାଣିବା।

୧.୩: ଗଣମାଧ୍ୟମ ଗବେଷଣାର ଗୁରୁତ୍ୱ

ଗଣମାଧ୍ୟମ ଗବେଷଣାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ବୁଝିବା। ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ବୁଝିବା ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ ଦକ୍ଷ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଡିଜାଇନ୍ ପାଇଁ ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଥାଏ। ଉଚିତ ବିଷୟବସ୍ତୁର ପ୍ରତିବଦଳରେ ଦର୍ଶକର ଆଗ୍ରହକୁ ଅକ୍ତିଆର କରିବା ସହ ତାହାକୁ ବିଷୟ ସହ ବାନ୍ଧି ରଖେ। ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଲାଗିରହିବା ତାର ବିଶ୍ୱସନୀୟତାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ ଆଉ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଏକ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ, ବହୁଳ ଲାଭ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟରେ ସଫଳତା ଆଣି ଦେଇଥାଏ। ଏହା ଗଣମାଧ୍ୟମ ଗବେଷଣାର ଗୁରୁତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ।
ୟୁନିଟ୍ -୩ ରେ ବ୍ଲକ୍ -୧ର ଆଲୋଚନା ଅନୁସାରେ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଗବେଷଣାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ଚାରୋଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ।

- ତଦାରଖ (ପୁରୁଣା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର)
- ବ୍ୟାପ୍ତି (ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ବୁଝାମଣାର)
- ସାଧାରଣୀକରଣ (ବହିଷ୍କାର କିମ୍ବା ଲୋକପ୍ରିୟତା କିମ୍ବା ସାର୍ବଭୌମୀକରଣ)
- ପ୍ରୟୋଗ (ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା, ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିର୍ମାଣ କିମ୍ବା ସମସ୍ୟା ସମାଧାନରେ)

ଏକ ଭଲ କାହାଣୀ ପ୍ରାୟତଃ ଏକ ଭଲ ଅନୁସନ୍ଧାନ କିମ୍ବା ଗବେଷଣାର ଫଳାଫଳ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃତ୍ତିଗତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଦେଶ ସମାନ ଅଟେ । ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିବା, ଜନମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିବା ଗଣମାଧ୍ୟମ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାପନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜନସମ୍ପର୍କ ଅଭିଯାନ ଏକ ଆଜିକାଲି ଏକ ସାଧାରଣ ଘଟଣା । ଗଣମାଧ୍ୟମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଚାପ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ଏବଂ ସୃଜନଶୀଳତା ଏବଂ ନବସୃଜନ ମାଧ୍ୟମରେ ସଫଳତାର ସହିତ ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଜଡିତ କରୁଛି।

ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବାକୁ ହେଲେ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ନିୟମିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଟାର୍ଗେଟ୍ ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ବୁଝିବା ଦରକାର । ପରିଶେଷରେ ସମ୍ବାଦ କିମ୍ବା ସୂଚନା ବ୍ୟବହାର ଟାର୍ଗେଟ୍ ଦର୍ଶକଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଟାର୍ଗେଟ୍ ଦର୍ଶକଙ୍କ ଆଚରଣ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲାବେଳେ ଫଳାଫଳ, ପ୍ରକ୍ରିୟା କିମ୍ବା ଉପାୟ ଯେଉଁଥିରେ ଯୋଗାଯୋଗ କୌଶଳ କିପରି ଉପାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ତାହାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଏହି ସମସ୍ତ ଶେଷରେ ସଠିକତା, ଲୋକପ୍ରିୟତା, ପାଠକୀୟ ଆବୃତି, ଦର୍ଶକ ଏବଂ ସଂଗଠନର ଲାଭ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସିଥାଏ । ଗଣମାଧ୍ୟମ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ପରି ଦେଖାଯାଏ ।

୧.୪: ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଆଚରଣ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ସଚେତନତା, ପ୍ରେରଣା, ଜନସଂଖ୍ୟା, ଜୀବନଶୈଳୀ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏବଂ ମନୋଭାବ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିପାରିବେ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମୌଖିକ ଭାବରେ ଲିଖିତ ଆକାରରେ କିମ୍ବା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ମାଧ୍ୟମରେ ପଚରା ଯାଇପାରେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଉତ୍ତର ଗୁଡିକ ଲିଖିତ ଭାବରେ, କମ୍ପ୍ୟୁଟର ମାଧ୍ୟମରେ ବା ମୌଖିକ ଭାବରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ସର୍ବେକ୍ଷଣ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋକପ୍ରିୟ ପଦ୍ଧତି ଅଟେ । ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଆମ ସାମ୍ନାକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ କଥା ଆସେ। ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋକପ୍ରିୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଟେ, କାରଣ ଏହା ଗବେଷକଙ୍କୁ ଏକ ଇଚ୍ଛିତ ବିଷୟ ଉପରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାମାଣିକ ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ । ଗବେଷକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ନମନୀୟତା ଏହାର ଲୋକପ୍ରିୟତାର ଅନ୍ୟ ଏକ କାରଣ ହୋଇପାରେ ।

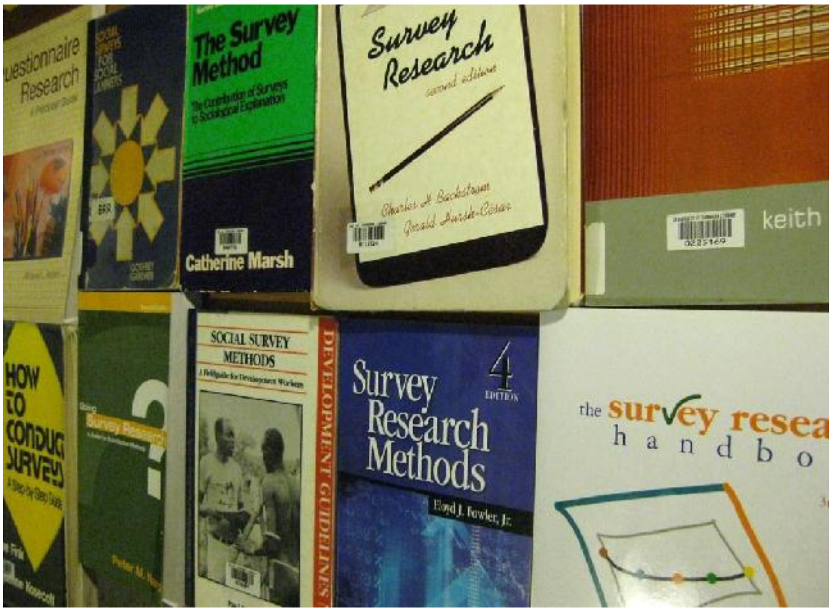

ତଥାପି, ସଫଳତାର ସହିତ ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନଶୀଳ ରଣନୀତିର ଆବଶ୍ୟକତା ହୋଇଥାଏ। ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅନୁସନ୍ଧାନକୁ ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି:

ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ-୧ : ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଉପକରଣର ରୂପରେଖ

ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ-୨ : ଟାର୍ଗେଟ ଉତ୍ତରଦାତା ଚୟନ

ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ-୩: ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ପଦ୍ଧତି

୧.୫: ସର୍ବେକ୍ଷଣର ପ୍ରକାର

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅଛି । ସଠିକ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି (ଏହା ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଲାଗୁ ହେବ) ଅନେକ କାରଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ।

ନିମ୍ନଲିଖିତଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ

- ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ସର୍ବେକ୍ଷଣ
- ସାକ୍ଷାତକାର
- ଟେଲିଫୋନିକ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ
- ମେଲ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ
- ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ

୧.୫.୧ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ଏହା ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଲୋକପ୍ରିୟ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ, ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଗୁଡିକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଉତ୍ତର ଗୁଡିକ ରେକର୍ଡ ହୋଇସାରିବା ପରେ ପୁନର୍ବାର ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥାଏ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାବେଳେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଦୁର କରିବା ପାଇଁ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଏ ସମଗ୍ର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିଥାନ୍ତି ।

ସୁବିଧାମାନ

- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯୋଗଦାନ
- ଉଚ୍ଚ ସଠିକତା
- ତଥ୍ୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା
- ସହଜ ପରିଚାଳନା
- ନମନୀୟତା
- ସୁବିଧାଜନକ

ପରିସୀମା

- ସମୟ ସାପେକ୍ଷ
- ବ୍ୟୟବହୁଳ
- ଏକ ବଡ ନମୁନା କିମ୍ଵା ଜନସଂଖ୍ୟା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ
- ସାକ୍ଷାତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପକ୍ଷପାତିତା (ଶାରୀରିକ ରୂପ, ଶରୀରର ଭାଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷାତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ)

୧.୫.୨: ସାକ୍ଷାତକାର

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାକ୍ଷାତକାର ମାଧ୍ୟମରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ମଧ୍ୟ ଏକ ସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତି । ଏଠାରେ ସାକ୍ଷାତକାରକର୍ତ୍ତା (ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ) ଏବଂ ସାକ୍ଷାତକାରଦାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପାରସ୍ପରିକତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ଯଦିଓ ଏହା ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ସାକ୍ଷାତକାରକର୍ତ୍ତା ସାକ୍ଷାତକାର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ଦ୍ୱାରା ଡାଟା ସଂଗୃହିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଗବେଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ ରେକର୍ଡିଂ କରିଥାଏ।

ମଧ୍ୟରେ ତୁଳନା		
ମାପଦଣ୍ଡ	**ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ସର୍ବେକ୍ଷଣ**	**ସାକ୍ଷାତକାର ପ୍ରକ୍ରିୟା**
ସର୍ତ୍ତ	ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର	ସାକ୍ଷାତକାର କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ
ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ	ଉତ୍ତରଦାତା	ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ କିମ୍ବା ସର୍ବେକ୍ଷଣକାରୀ
ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଗୁଣ (ତଥ୍ୟର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଏବଂ ସଠିକତା)	ନିମ୍ନ	ଉଚ୍ଚ
ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହାର	ନିମ୍ନ	ଉଚ୍ଚ
ମୂଲ୍ୟ	ନିମ୍ନ	ଉଚ୍ଚ
ବ୍ୟାପ୍ତି	ବଡ଼	ଛୋଟ
ବ୍ୟବହୃତ ସମୟ	ନିମ୍ନ	ଉଚ୍ଚତର
ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କ ଯୋଗଦାନ	ସର୍ବନିମ୍ନ ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ	ନିରନ୍ତର ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ

ସାକ୍ଷାତକାରଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରର ହୋଇପାରେ:

- **ସଂଗଠିତ ସାକ୍ଷାତକାର**

ଗଠନମୂଳକ ସାକ୍ଷାତକାର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ। ସାକ୍ଷାତକାରକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ ବିନ୍ୟାସ କିମ୍ବା କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ନମନୀୟତା ପାଇଁ କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ଦିଆ ଯାଇନଥାଏ। ଗଠିତ ସାକ୍ଷାତକାରଗୁଡ଼ିକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଏବଂ ପ୍ରକୃତିରେ ଗମ୍ଭୀର ଅଟେ । ଢାଞ୍ଚାର କଠିନତା, ଆଲୋଚନାକୁ ଧାରାରେ ଏବଂ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରଖେ ।

- **ଅର୍ଦ୍ଧ-ସଂଗଠିତ ସାକ୍ଷାତକାର**

ଗଠିତ ସାକ୍ଷାତକାର ଅପେକ୍ଷା ଏହା ଅଧିକ ନମନୀୟ । ଅର୍ଦ୍ଧ-ଗଠିତ ସାକ୍ଷାତକାରରେ, ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡିକ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଥାଏ କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର କ୍ରମକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରେ; କିଛି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବାଦ ଦିଆଯିବା ସହ

ସାକ୍ଷାତକାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ନୂତନ ପ୍ରଶ୍ନ ଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନୂତନ ପରିମାଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ଗବେଷକଙ୍କୁ ନମନୀୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

- **ଅଣସଂଗଠିତ ସାକ୍ଷାତକାର**

ଏହା ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବିଷୟ ଉପରେ ମୁକ୍ତ ଏବଂ ମାଗଣା ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ବିଷୟ ଉପରେ ବୁଝାମଣା ବୃଦ୍ଧି କରିବା । ପ୍ରଶ୍ନର ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସେଟ୍ କିମ୍ବା ଅନୁସରଣ ଓ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା କ୍ରମ ନଥାଏ । ଏହା ଗବେଷକ କିମ୍ବା ସାକ୍ଷାତକାରକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରକୃତ (ବାସ୍ତବ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ) ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କିମ୍ବା ମତାମତ ପାଇବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ ନମନୀୟତାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ। ଅଣସଂଗଠିତ ସାକ୍ଷାତକାର ସାଧାରଣତଃ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ଏହା ସମୟ ସାପେକ୍ଷ । ଯଦି ଯତ୍ନର ସହ ପରିଚାଳିତ ନହୁଏ, ତେବେ ସେମାନେ ଯେକୌଣସି ଦିଗକୁ ଯାଇପାରିବେ ଏବଂ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବାହାରେ ରହିପାରିବେ। ଏଥିରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ ଆହ୍ୱାନ ପଦ୍ଧତିଟି ହେଲା, ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ବହୁତ ପରିମାଣ ଏବଂ କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

- **ପ୍ରକ୍ଷେପୀୟ କୌଶଳ**

ଯେତେବେଳେ ଉଭୟ ସଂରଚନା ଏବଂ ଅଣସଂରଚନା ସାକ୍ଷାତକାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଖରେ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସକରାତ୍ମକ କୌଶଳ ଅନୁସନ୍ଧାନର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଉହ୍ୟ କରିଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିପାରେ।

ସକରାତ୍ମକ କୌଶଳ ହେଉଛି ସାକ୍ଷାତକାର ପରିଚାଳନା କରିବାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୌଶଳ । ସେମାନେ ପରୋକ୍ଷ ପ୍ରଶ୍ନର ପଦ୍ଧତି ସହ ଜଡିତ ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଥାଏ ଲୁକ୍କାୟିତ ଭାବନା, ମତ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟଥା ଏହି ତଥ୍ୟ ବାହାର କରିବା କଷ୍ଟକର । ପ୍ରୋଜେକ୍ଟିଭ୍ କୌଶଳକୁ ଏକ ଅଣସଂଗଠିତ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, ପ୍ରଶ୍ନର ପରୋକ୍ଷ ଫର୍ମ ଯାହା ଅନ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ଆଚରଣ ଅପେକ୍ଷା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଆଚରଣକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥାଏ। ଏହି କୌଶଳର ଏକ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି, ବଜାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଯେଉଁଠାରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ମନୋଭାବ, ପ୍ରେରଣା, ବିଶ୍ୱାସ, ଭାବନା ଇତ୍ୟାଦି ଏକ ବ୍ରାଣ୍ଡ, ଉତ୍ପାଦ, ସେବା କିମ୍ବା ସିଷ୍ଟମ୍ ରେଫରେନ୍ସ ସହିତ ଆବିଷ୍କୃତ କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । କିଛି ସାଧାରଣ ବ୍ୟବହୃତ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟିଭ୍ କୌଶଳ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଶବ୍ଦ ସଙ୍ଗଠନ, ବାକ୍ୟ ସମାପ୍ତି, କାହାଣୀ ସମାପ୍ତି, ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ ଏବଂ ଭାବପ୍ରବଣ କୌଶଳ । ସେମାନେ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କିମ୍ବା ମନ ମ୍ୟାପିଙ୍ଗ୍ ସହିତ ଜଡିତ ହୋଇପାରନ୍ତି।

ଆସନ୍ତୁ ପ୍ରକ୍ଷେପୀୟ କୌଶଳ ବିଷୟରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା:

- **ସଙ୍ଗଠନ କୌଶଳ**
- ୱାର୍ଡ ଆସୋସିଏସନ୍: ଏହା ଏକ ଜଣାଶୁଣା ପ୍ରକ୍ଷେପୀୟ କୌଶଳ।ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦର ତାଲିକା ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ମନକୁ ଆସୁଥିବା ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଉତ୍ତରଗୁଡିକ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ କୁହାଯାଏ ପରୀକ୍ଷା ଶବ୍ଦ । ବେଳେବେଳେ ଅଧ୍ୟୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଗବେଷକ ମଧ୍ୟ କିଛି ନିରପେକ୍ଷ କିମ୍ବା ଫିଲର୍ ଶବ୍ଦ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ। ସାକ୍ଷାତକାରକର୍ତ୍ତା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେକର୍ଡ କରିଥାଏ।

ଏହି କୌଶଳର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଧାରଣା ହେଉଛି ସଙ୍ଗଠନ ଉତରଦାତା ମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଆଗ୍ରହର ବିଷୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବନା ଏବଂ ଭାବନା ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ। ।

- **ସମାପ୍ତି କୌଶଳ:** ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଏକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ। ସମାପ୍ତିର ଦୁଇଟି ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଗ ଅଛି ।

ବାକ୍ୟ ସମାପ୍ତି: ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଶବ୍ଦ ସଙ୍ଗଠନ ସହିତ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ସମାନ ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅପେକ୍ଷା କିଛି ଅଲଗା ମନେହୁଏ । ଏହି କୌଶଳ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ସୂଚନା ଦେଇପାରେ । ତଥାପି, ବାକ୍ୟ ସମାପ୍ତି ଯେପରି ଛଦ୍ମନାମ ହୋଇନପାରେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଅଧ୍ୟୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରନ୍ତି ।

ହର୍ମନ୍ ଏବିଙ୍ଗହାଉସ୍ ପ୍ରଥମ ୧୮୯୭ରେ ସମାପ୍ତି ପରୀକ୍ଷା ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା ଜଣାପଡିଛି
(ଅଜଣା ଉତ୍ସ)

http://www.unipublic.unizh.ch/magazin/gesellschaft/2005/1440/ebbinghaus2.jpg, Public Domain, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4039544)

- **କାହାଣୀ ସମାପ୍ତି:** ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ କାହାଣୀର ଏକ ଅଂଶ ଦିଆଯାଏ । ପରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ କାହାଣୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର କାହାଣୀର ସମାପ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବନା ଏବଂ ଅନୁଭବକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ ।

ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ: ଏହି କୌଶଳଗୁଡ଼ିକ ସମାପ୍ତି ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଜଡିତ । କୌଶଳ ନିର୍ମାଣରେ ଉତରଦାତା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଏକ କାହାଣୀ, ସଂଳାପ କିମ୍ବା ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ରୂପ । ଚିତ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଏବଂ କାର୍ଟୁନ୍ ହେଉଛି ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ ।

ଚିତ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା: ଚିତ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କୌଶଳଗୁଡିକ ଥିମେଟିକ୍ ପ୍ରଶଂସା ପରୀକ୍ଷା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସାଧାରଣ ତଥା ଅସାଧାରଣ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକର ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଏକ କ୍ରମ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । କେତେ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକରୁ, ବ୍ୟକ୍ତି ବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଚିତ୍ରିତ ହୋଇଛି ଆଉ କେତେକରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅସ୍ପଷ୍ଟ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଏହି ଛବିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କାହାଣୀ କହିବାକୁ କୁହାଯାଏ । ଏହି ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଧାରିତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଉତ୍ତରଦାତା ସମ୍ବେଦନଶୀଳ, ସୃଜନଶୀଳ କିମ୍ବା ନିର୍ବୋଧ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇପାରେ ।

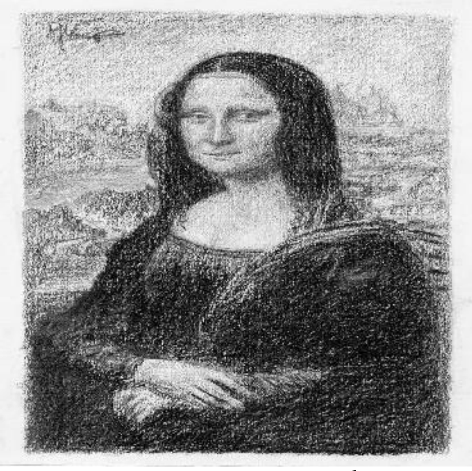

ଆପଣ ଉପରୋକ୍ତ ଚିତ୍ରକୁ କିପରି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ ?

(ଉତ୍ସ: କ୍ରିଏଟିଭ କମନ୍ସ)

କାର୍ଟୁନ୍ ପରୀକ୍ଷା: ଏଠାରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ କାର୍ଟୁନ୍ ଗୁଡିକ ସମସ୍ୟା ସହିତ ଜଡିତ ଦେଖାଯାଏ । ଗୋଟିଏ କାର୍ଟୁନ ଚିତ୍ର ଉପରେ ଅନ୍ୟ କାର୍ଟୁନ୍ ଚରିତ୍ର କଣ କହିପାରେ ତାହା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ସୂଚାଇବାକୁ କୁହାଯାଇଛି । ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରତି ମନୋଭାବ ଭାବନା, ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ସୂଚାଇଥାଏ । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା, ଚିତ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପରୀକ୍ଷଣ ଅପେକ୍ଷା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ସରଳ ଅଟେ ।

ଭାବପ୍ରବଣ କୌଶଳ: ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଏକ ମୌଖିକ କିମ୍ବା ଭିଜୁଆଲ୍ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ । ପରିସ୍ଥିତି ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟର ଭାବନା ଏବଂ ମନୋଭାବ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ କହିଥାଏ । ଉତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ମନୋଭାବ, ଭାବନା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଭାବପ୍ରବଣ କୌଶଳ ହେଉଛି ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବା ଏବଂ ତୃତୀୟ-ବ୍ୟକ୍ତି କୌଶଳ ।

- **ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ:** ଭୂମିକାରେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟର ଆଚରଣ ଅନୁମାନ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ । ଏହା କରିବାକୁ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଭୂମିକା ଖେଳିବାକୁ କୁହାଯାଏ। ଗବେଷକ ଅନୁମାନ କରନ୍ତି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ଭାବନାକୁ ଭୂମିକାରେ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ କରିବେ । ଏହି ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ତା'ପରେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ।
- **ତୃତୀୟ-ବ୍ୟକ୍ତି କୌଶଳ :** ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ମୌଖିକ ବା ଭିଜୁଆଲ୍ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଶ୍ୱାସକୁ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ମନୋଭାବକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି । ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ଜଣେ ସହକର୍ମୀ, ବନ୍ଧୁ କିମ୍ବା ପଡ଼ୋଶୀ ହୋଇପାରନ୍ତି ।

  ପୁନର୍ବାର ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅନୁମାନ କରନ୍ତି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସମୟରେ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ମନୋଭାବ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

୧.୫.୩: ଟେଲିଫୋନିକ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ଏହାର ନାମ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଟେଲିଫୋନିକ୍ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଉପରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ । ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ କିମ୍ବା ସର୍ବେକ୍ଷଣକାରୀ ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଛି । ଏହାକୁ ସୁରୁଖୁରୁରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଏଥିରେ ପେଶାଦାର ଟେଲି-କଲରମାନଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥାନ୍ତି।

ସୁବିଧା

- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ତୁଳନାରେ ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ
- ଏକ ବୃହତ ଭୌଗୋଳିକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆଚ୍ଛାଦନ କରିବାର କ୍ଷମତା
- ବହୁତ ସମୟ ଏବଂ ପରିଶ୍ରମ ସଂଚୟ କରେ
- ସାକ୍ଷାତକାରକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପକ୍ଷପାତକୁ କମ୍ କରିଥାଏ

ପରିସୀମା

- ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଯତ୍ନଶୀଳ ବାକ୍ୟାଂଶ (ସଠିକ୍ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛ) ଆବଶ୍ୟକ କରେ
- ଏକ ବୃତ୍ତିଗତ ଉପାୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ

* ମାଧ୍ୟମ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନିର୍ଭରଶୀଳତା (ସ୍ୱଚ୍ଛ ଏବଂ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ସଂଯୋଗ ପାଇଁ)

୧.୫.୪: ମେଲ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଏହି ପଦ୍ଧତି ଅନ୍ୟଥା ସ୍ୱ-ପ୍ରଶାସିତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା । ମେଲ୍ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ବହୁ ବିତରଣ ହୋଇଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କିମ୍ବା ଟେଲିଫୋନିକ୍ ଯୋଗାଯୋଗ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ, ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସେଟ୍ (ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର) ଭରିବା ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ସହିତ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ମେଲ କରାଯାଇଥାଏ । ସମାନ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ ମେଲ୍ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ ହୁଅନ୍ତି ।

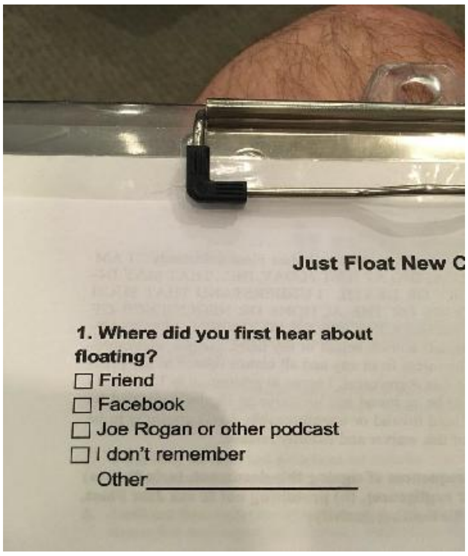

(ଉତ୍ସ: କ୍ରିଏଟିଭ କମନ୍ସ)

ସୁବିଧା

* ଭୌଗୋଳିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ଭାଙ୍ଗେ
* ବ୍ୟାପକ ପହଁଚିବା କିମ୍ବା କଭରେଜ୍
* ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସୁବିଧା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କରିପାରିବେ

ପରିସୀମା

* ମହଙ୍ଗା ହୋଇପାରେ
* ସମୟ ସାପେକ୍ଷ
* କମ୍ ରୂପାନ୍ତର / ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହାର (ଉତ୍ତରଗୁଡିକର କମ୍ ନଂ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର)
* ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉପସ୍ଥିତିର ଅଭାବ ।
* ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଅନୁପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ।

୧.୫.୫: ଇଣ୍ଟରନେଟ ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ପାରମ୍ପାରିକ ମେଲ୍ ପରି, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଇମେଲଗୁଡିକ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ । ଇଣ୍ଟରନେଟର ଲୋକପ୍ରିୟତା ସହିତ ଏହି ପଦ୍ଧତିର ଲୋକପ୍ରିୟତା ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ସଫ୍ଟ କପି ଆକାରରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ସଂଲଗ୍ନକ ବାର୍ତ୍ତା ଭାବରେ ପଠା ଯାଇପାରିବ। ସେଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ଅନଲାଇନ୍ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଅଛି । ଗୁଗୁଲ୍ ଫର୍ମ, ସର୍ଭେ ମଙ୍କି, ସର୍ଭେ ବିଲଡର୍, ଜୁମେରାଙ୍ଗ ଏସର୍ଭେଇସପ୍ରୋ; ଯାହା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯାହା ଅନଲାଇନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କର ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ବିକାଶ ଲିଙ୍କ୍ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ଉପାୟ। ଏହାକୁ ଏକ ସ୍ୱ-ପ୍ରଶାସିତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ ।

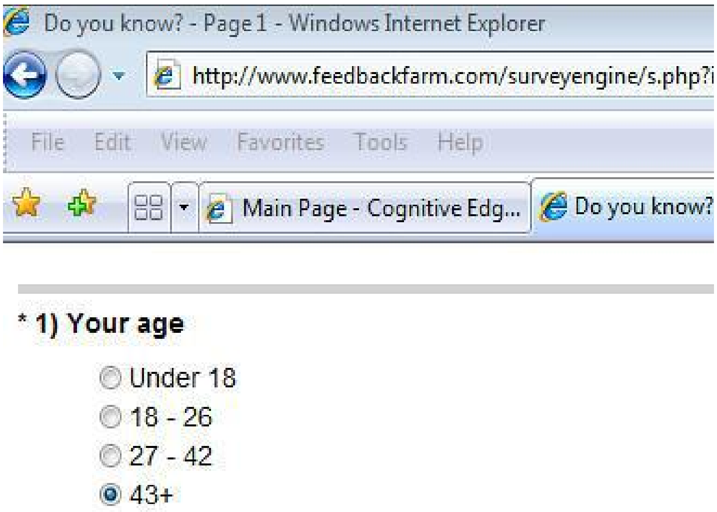

(ଉତ୍ସ: କ୍ରିଏଟିଭ କମନ୍ସ)

ସୁବିଧା

- ସର୍ବାଧିକ କଭରେଜ୍
- ସର୍ବାଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚଦାୟକ
- ତଥ୍ୟକୁ ଟ୍ରାକ କରିବା, ସଙ୍କଳନ ଏବଂ ଟ୍ୟାବଲେଟ୍ କରିବା ସହଜ ।

ପରିସୀମା

- ବହୁତ କମ୍ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହାର
- ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ନିର୍ଭରଶୀଳତା
- କେବଳ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ପ୍ରବେଶ ସହିତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ
- ନମୁନା ତର୍କକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ

୧.୬: ସର୍ବେକ୍ଷଣର ସୁବିଧା

ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ଯେକୌଣସି ପଦ୍ଧତି ଉପରେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତିର ଅନେକ ଲାଭ ଅଛି । ସେଗୁଡିକ ହେଲା:

- ଯଦି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଡିଜାଇନ୍ ହୋଇଛି, ତାହାହେଲେ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ତ୍ରୁଟିମୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ
- ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ସୂଚନା ଆଣିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ
- ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ଆପେକ୍ଷିକ ସହଜ
- କମ୍ ସମୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ
- ଖର୍ଚ୍ଚଦାୟକ ହୋଇପାରେ
- ଅଧିକାଂଶ ନମନୀୟ
- ଏକ ବୃହତ ନମୁନା କିମ୍ବା ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ ଆବୃତ୍ତ କରିପାରିବ
- ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ କିମ୍ବା ସର୍ବେକ୍ଷଣକାରୀଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ଯୋଗଦାନ ନିଶ୍ଚିତ କରେ
- ସୁଦୂର ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରାଯାଇପାରିବ
- ଭୌଗୋଳିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଭାଙ୍ଗିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ
- ଉଭୟ ଗୁଣାତ୍ମକ ଏବଂ ପରିମାଣାତ୍ମକ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇଛି

୧.୭: ସର୍ବେକ୍ଷଣର ପରିସୀମା

ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତିରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୀମା ରହିପାରେ:

- ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପକ୍ଷପାତ ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ତ୍ରୁଟି ଫଳାଫଳକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବ
- ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ନିର୍ଭରଶୀଳ
- ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତା ଚୟନ କରିବା କଷ୍ଟକର
- ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ପ୍ରବେଶ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
- ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଉପକରଣ କିମ୍ବା ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
- ଶବ୍ଦ, ଭାଷା ଏବଂ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସ୍ୱର ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ପକ୍ଷପାତ କରିପାରେ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ,ସମ୍ବଲପୁର
ODISHA STATE OPEN UNIVERSITY, SAMBALPUR

୧.୮: ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମତାମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ଏହା ଏକ ପ୍ରକାର ଅନୁସନ୍ଧାନ, ଯାହା ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗ କିମ୍ବା ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମତ,ମତାମତ,ମନୋଭାବ, ବିଶ୍ୱାସ କିମ୍ବା ଧାରଣା ମାପିବା ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପିତ। ଅଧିକାଂଶ ମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଏକ ସୁବିଧା ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କୌଶଳ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି। ତଥାପି ସମାନ ଭାବରେ ପକ୍ଷପାତ ହୋଇପାରେ। ତେଣୁ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ବାଛିବା ପାଇଁ ଏକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍। ସମ୍ଭାବ୍ୟ କିମ୍ବା ଅନିୟମିତ ନମୁନା କୌଶଳକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ଜନସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକୃତିର ଏକ ଭେଦଭାବ ହୋଇପାରେ। ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏକ ନମୁନା ସର୍ବଦା ଏକ ସତ୍ୟ ହେବା ସମଗ୍ର ବିବିଧ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷପାତିତା ଏବଂ ଫଳାଫଳକୁ ଦୂର କରିବା ସହ ଏହି ସର୍ବେକ୍ଷଣକୁ ଅତିରିକ୍ତ କିମ୍ବା ସାଧାରଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ୱର ବାହାର କରୁଥିବାରୁ ଜନମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ। ତଥ୍ୟ ପ୍ରାୟତଃ ପ୍ରତିଶତରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ । ଶତକଡା ଯେତେ ବଡ଼, ସ୍ୱର ସେତେ ବଡ କିମ୍ବା ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇଥାଏ। ସ୍ୱର ଯଦି ଏକାଧିକ କାରଣଗୁଡ଼ିକର ସମାନ ପ୍ରତିଶତ ଥାଏ ତେବେ ଜଣେ ଏହାକୁ ଜନମତ ବିଭାଜିତ ପାଇଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିପାରେ।

୧.୯: ପୂର୍ବ ନିର୍ବାଚନ ଏବଂ ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍

ନିର୍ବାଚନ ଋତୁରେ, ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋକପ୍ରିୟ ଅଟେ । ଆଜିକାଲି ଅନେକ ପେଶାଦାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ପରାମର୍ଶଦାତା ଏଜେନ୍ସିଗୁଡିକ ପରିଚାଳନା କିମ୍ବା ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି । ନିର୍ବାଚନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍ ମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପରି, ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଶ୍ନ ବହନ କରେ ଏବଂ ସିଧା ଆଗକୁ ଉତ୍ତର ଆଶାକରେ । ଯେକୌଣସି ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଭୋଟର ଅଟନ୍ତି । ଯେପରି ନାମ ସୂଚିତ କରେ, ପୂର୍ବ-ନିର୍ବାଚନ ଏବଂ ନିର୍ବାଚନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ଏହି ସର୍ବେକ୍ଷଣଗୁଡିକର ଫଳାଫଳ କେତେ ବିତର୍କ ଉପରେ ଏକଜିଟ୍ ପୋଲର ସଠିକତା ଉପଯୁକ୍ତତା ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ତାହା ନିର୍ଭର କରିଥାଏ।

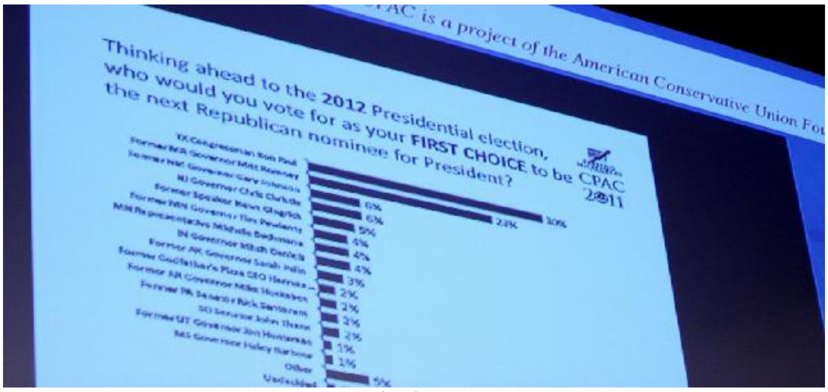

(ଉତ୍ସ: କ୍ରିଏଟିଭ କମନ୍ସ)

୨୦ ଜାନୁୟାରୀ ୧୯୯୮ ରେ ଅର୍ଡର ନଂ ଋଉଓ / ଗଉ୫ / ୯୮/୦୧, ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗର ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ମତାମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍ ଫଳାଫଳ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରଛନ୍ତି । ଏହି କ୍ରମରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥଲା, "ଆରମ୍ଭ ଠାରୁ ମତଦାନର ୨୦ ତମ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ୍ଜିଟ୍ ପୋଲର ଫଳାଫଳ ପ୍ରଚାର ପ୍ରକାଶନ । ନିଷେଧ କରାଯାଇଥାଏ ଯଦିଓ ପୂର୍ବରୁ ଏହିପରି ଅବଧି "(ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ, ୨୦୦୮) ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

୧.୧୦: ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନତା

ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ସର୍ବେକ୍ଷଣ	ପରୀକ୍ଷଣ
ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ବିଚାରର ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ବର୍ଣ୍ଣନା, ରେକର୍ଡିଂ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ମତାମତ ଯାହା ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ବା ପୂର୍ବରୁ ମହଜୁଦ ଅଛି।	ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଉଛି ସୁଯୋଗ ଦିଏ
ବର୍ଣ୍ଣନାକାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅଧ୍ୟୟନରେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରାଯାଏ	ପରୀକ୍ଷଣଗୁଡିକ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅଧ୍ୟୟନର ଏକ ଅଂଶ
ନମୁନାର ଆକାର ବୃହତ	ନମୁନାର ଆକାର କ୍ଷୁଦ୍ର
ଭେରିଏବଲ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା କଷ୍ଟକର	ଭେରିଏବଲ୍ ଗୁଡିକ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇପାରେ
ସାମାଜିକ ଏବଂ ଆଚରଣ ବିଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ	ଶାରୀରିକ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ବିଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ
କ୍ଷେତ୍ର ଭିତ୍ତିକ	ଲାବୋରେଟୋରୀ ଆଧାରିତ
ସହ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ	କାରଣ ବିଶ୍ଳେଷଣ

୧.୧୧: ପ୍ରଶ୍ନର ରୂପରେଖ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର:

- ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନର ସ୍ପଷ୍ଟ ବୁଝାମଣା ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ।
- ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କ ତଥ୍ୟର ପ୍ରକାର ବା ପ୍ରକାର ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସଠିକ୍ ବୁଝାମଣା ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ।
- ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କର ପ୍ରୋଫାଇଲ୍ ଏବଂ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡିକ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

- ବନ୍ଦ କିମ୍ବା ଖୋଲା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ କି ନାହିଁ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ପଡିବ।
- ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ସରଳ, ସ୍ୱଚ୍ଛ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଭାଷା ମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
- ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ରହିବା ଜରୁରୀ।
- ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କ୍ରମ ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ସ୍କେଲିଂ କୌଶଳକୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭାବରେ ଚୟନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ପୂର୍ବ ପରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପାଇଲଟ୍ ଅଧ୍ୟୟନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ପାଇଲଟ୍ ଅଧ୍ୟୟନର ଫଳାଫଳ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରେ।

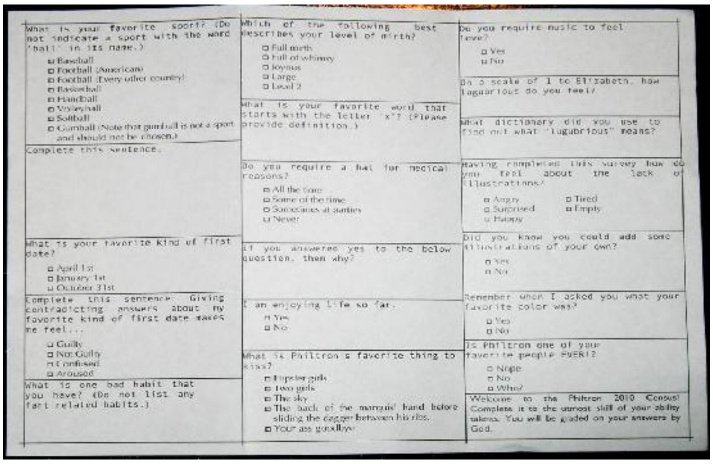
What is your favorite sport? (Do not indicate a sport with the word "ball" in its name.)
- Baseball
- Football (American)
- Football (Every other country)
- Basketball
- Handball
- Volleyball
- Softball
- Gumball (Note that gumball is not a sport and should not be chosen.)

Complete this sentence.

What is your favorite kind of first date?
- April 1st
- January 1st
- October 31st

Complete this sentence: Giving contradicting answers about my favorite kind of first date makes me feel...
- Guilty
- Not Guilty
- Confused
- Aroused

What is one bad habit that you have? (Do not list any fart related habits.)

Which of the following best describes your level of mirth?
- Full mirth
- Full of whimsy
- Joyous
- Large
- Level 2

What is your favorite word that starts with the letter "x"? (Please provide definition.)

Do you require a hat for medical reasons?
- All the time
- Some of the time
- Sometimes at parties
- Never

If you answered yes to the below question, then why?

I am enjoying life so far.
- Yes
- No

What is Philtron's favorite thing to kiss?
- Tipster girls
- Two girls
- The sky
- The back of the marquis' hand before sliding the dagger between his ribs.
- Your ass goodbye

Do you require music to feel love?
- Yes
- No

On a scale of 1 to Elizabeth, how lugubrious do you feel?

What dictionary did you use to find out what "lugubrious" means?

Having completed this survey how do you feel about the lack of illustrations?
- Angry
- Surprised
- Happy
- Tired
- Empty

Did you know you could add some illustrations of your own?
- Yes
- No

Remember when I asked you what your favorite color was?
- Yes
- No

Is Philtron one of your favorite people EVER!?
- Nope
- No
- Who?

Welcome to the Philtron 2010 Census! Complete it to the utmost skill of your ability talents. You will be graded on your answers by God.

ନମୁନା ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର
(ଉତ୍ସ: କ୍ରିଏଟିଭ କମନ୍ସ)

୧.୧୨: ସଫଳ ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

ସାକ୍ଷାତକାରର ଫଳାଫଳ ସାକ୍ଷାତକାର କୌଶଳ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ସାକ୍ଷାତକାର ଏକ ସଫଳ ସାକ୍ଷାତକାର ଇଚ୍ଛାକୃତ ସୂଚନାକୁ ନକଲ କରେ । ଗବେଷକ ଏକ ସାକ୍ଷାତକାର ପ୍ରସ୍ତୁତି କିମ୍ବା ପରିଚାଳନା କରିବା ସମୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ସାବଧାନ ହେବା ଜରୁରୀ ।

- ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବୁଝାମଣା ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ।
- ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କ ତଥ୍ୟର ପ୍ରକାର ବା ପ୍ରକାର ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ସଠିକ୍ ବୁଝାମଣା ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କର ପ୍ରୋଫାଇଲ୍ ଏବଂ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡିକ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

- ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ସମୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ସାକ୍ଷାତକାରର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଧୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅନୌପଚାରିକ ହେବା ଜରୁରୀ ।
- ସାକ୍ଷାତ ସମୟରେ, ସାକ୍ଷାତକାରକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସାକ୍ଷାତକାରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବେ ।
- ଏକ ଖୋଲା ଏବଂ ବନ୍ଧୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପ୍ରୟାସ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ସାକ୍ଷାତକାରକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଜଣେ ଭଲ ଏବଂ ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳ ଶ୍ରୋତା ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିମାନ ବକ୍ତା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ସାକ୍ଷାତକାର ଅନୁଯାୟୀ ସାକ୍ଷାତକାରର ଗତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଜରୁରୀ ଅଧ୍ୟୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।
- ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେକର୍ଡ ହେବା ଜରୁରୀ ।

୧.୧୩: ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

କ) ଗଣମାଧ୍ୟମ ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗ ଅଧ୍ୟୟନରେ ଗବେଷଣା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ?

ଖ) ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଦ୍ୱାରା ଆପଣ କ'ଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ?

ଗ) ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ କ'ଣ ?

ଘ) ସର୍ବେକ୍ଷଣ କୌଶଳଗୁଡ଼ିକର ସୁବିଧା ଏବଂ ସୀମିତତା କ'ଣ ?

ଙ) ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକଜିଟ୍ ପୋଲ୍ ସହିତ ଜଡିତ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।

ଚ) ସର୍ବେକ୍ଷଣଗୁଡିକ ପରୀକ୍ଷଣଠାରୁ କିପରି ଭିନ୍ନ ?

ଛ) ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଡିଜାଇନ୍ କରିବା ପାଇଁ କେଉଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ?

ଜ) ଆମେ କିପରି ଏକ ସଫଳ ସାକ୍ଷାତକାର ପରିଚାଳନା କରିବା ?

ୟୁନିଟ୍ – ୨: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ

୨.୦: ବିଷୟର ଗଠନ

୨.୧: ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

୨.୨: ପରିଚୟ

୨.୩: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଅର୍ଥ ଏବଂ ସଂଜ୍ଞା

୨.୪: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

୨.୫: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ପଦ୍ଧତି

୨.୬: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଲାଭ

୨.୭: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ସୀମା

୨.୮: ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

୨.୧: ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ବିଷୟରେ ଏକ ସାମଗ୍ରିକ ବୁଝାମଣା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଏହି ୟୁନିଟ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି । ଏହି ୟୁନିଟ୍ ପଢ଼ିବା, ପରେ ଆପଣ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତର ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବା ଉଚିତ୍:

- ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କ'ଣ ?
- ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କିପରି କରାଯାଇପାରିବ ?
- ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ସୁବିଧା ଏବଂ ସୀମା କ'ଣ ?

୨.୨: ବିଷୟ ପରିଚୟ

ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଅର୍ଥ, ପ୍ରସଙ୍ଗ (ଗୁଡିକ) ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଗାଯୋଗର ଏକ ବାର୍ତ୍ତାରେ ଚିତ୍ରିତ । ଏହା ଏକ ବହୁତ ଲୋକପ୍ରିୟ, ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଏବଂ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ତଥା ସାମାଜିକ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବହୁମୁଖୀ କୌଶଳ । ୧୯୫୨ ମସିହାରେ,ବର୍ନାର୍ଡ ବେରେଲସନ୍ ଯୋଗାଯୋଗ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ସଂକଳ୍ପ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଭାବରେ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ବିକାଶ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ହୋଇଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଆମେରିକା ସରକାର ଶତ୍ରୁକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ ହରୋଲ୍ଡ ଲାସୱେଲଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାରେ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରାୟୋଜିତ କରିଥିଲା । ପ୍ରଚାର ପ୍ରକଳ୍ପର ଫଳାଫଳ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଭାଷା ନାମକ ପୁସ୍ତକ ଯାହା ୧୯୪୦ ଦଶକରେ ରାଜନୀତି, ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ ଯାହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ କ୍ଲାସିକ୍ ହୋଇ ରହିଛି ।

୨.୩: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଅର୍ଥ ଏବଂ ପରିଭାଷା

ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ସଂଗ୍ରହରେ ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସବୁକିଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଆମେ କରିପାରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦ କିମ୍ୱା ଏକ ଇମେଲର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟକୁ ଇମେଲର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଭାବରେ ବିଚାର କରନ୍ତୁ । ତେଣୁ, ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ହେଉଛି କେବଳ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ପାଣ୍ଡୁଲିପି / ବାର୍ତ୍ତା କିନ୍ତୁ ବ୍ୟବହୃତ ପାଠ୍ୟ / ଚିତ୍ର ଇତ୍ୟାଦିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିମ୍ୱା ଅର୍ଥ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ବିଷୟବସ୍ତୁ ନୁହେଁ ।

ସର୍ବେକ୍ଷଣ କିମ୍ୱା ସାକ୍ଷାତକାରରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଅନୁସନ୍ଧାନ କିମ୍ୱା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଆଙ୍କିବା ପାଇଁ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ। ଅକ୍ଷର, ଡାଏରୀ, ଖବରକାଗଜ, ପ୍ରବନ୍ଧ, ଗୀତ, କାହାଣୀ, ବାର୍ତ୍ତା, ବିଜ୍ଞାପନ, ଟେଲିଭିଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଇତ୍ୟାଦିରେ ବ୍ୟବହୃତ ପାଠ୍ୟ, ଚିତ୍ର କିମ୍ୱା ପ୍ରତୀକକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇପାରିବ।

ୱେବର (୧୯୮୫) ଅନୁଯାୟୀ, "ଏହା ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରଣାଳୀ ଯାହା ଏକ ସେଟ୍ ଯାହା ପାଠ୍ୟରୁ ବିବିଧ ସୂଚନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟବହାର କରେ । ଏହି ସୂଚନାଗୁଡିକ ପ୍ରେରକ (ମାନଙ୍କ) ବିଷୟରେ ବାର୍ତ୍ତା, ବାର୍ତ୍ତା ନିଜେ କିମ୍ୱା ସନ୍ଦେଶର ଦର୍ଶକ"। ହୋଲଷ୍ଟି (୧୯୬୮) ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପରି, ସନ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡିକ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଏବଂ "ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭାବରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ କୌଶଳ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ବେରେଲସନଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ (୧୯୫୨), "ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ହେଉଛି ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ କୌଶଳ ଯୋଗାଯୋଗର ପ୍ରକାଶିତ ବିଷୟବସ୍ତୁର ପରିମାଣିକ ବର୍ଣ୍ଣନା"। ନିଉଣ୍ଡର୍ଫ ତାଙ୍କ ପୁସ୍ତକ "ଦି କଣ୍ଟେଣ୍ଟ୍ ଆନାଲିସିସ୍ ଗାଇଡବୁକ୍''ରେ ବାର୍ତ୍ତାର ପରିମାଣିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ କରି ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ନିର୍ଭର ପୁସ୍ତକ ପଦ୍ଧତିକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ଅବଜେକ୍ଟିଭ୍-ଇଣ୍ଟର ସବଜେକ୍ଟିଭିଟି ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇ, ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଡିଜାଇନ୍, ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା, ବିବିଧତା, ସାଧାରଣତା, ନକଲଏବଂ ଗତିଶୀଳ ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ କରାଇଛନ୍ତି।

୨.୪: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପ୍ରାୟତଃ କରାଯାଏ:

- ବାର୍ତ୍ତାର ପ୍ରକୃତି କିମ୍ୱା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା
- ଲେଖା ଶୈଳୀକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା
- ସୂଚନା ପ୍ରବାହକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା
- ମନାଇବା କୌଶଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା
- ବିଷୟବସ୍ତୁର କାରଣ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦେବା
- ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ମାନସିକ ଗୁଣକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା

- ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଦିଗଗୁଡିକ ଅନୁମାନ କରିବା
- ଆଇନଗତ ପ୍ରମାଣ କିମ୍ବା ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଦାନ କରିବା
- ବିଷୟବସ୍ତୁର ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦେବା
- ଯୋଗାଯୋଗରେ ଧାରା କିମ୍ବା କ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା
- ଘଟଣାକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ଯେପରିକି ସାମାଜିକ-ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ, କୁସଂସ୍କାର, ଭେଦଭାବ ଇତ୍ୟାଦି

୨.୫: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ପଦ୍ଧତି

ଅଧିକାଂଶ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପଦ୍ଧତି ପରି, ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ କିମ୍ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅଧ୍ୟୟନର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଜାଣିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଏହି ଅଧ୍ୟୟନର ଦ୍ୱିତୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ହେଉଛି ଉତ୍ସଗୁଡିକ ଚିହ୍ନଟ କରିବା । ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ କେଉଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ମିଳିପାରିବ ତା'ପରେ ଗବେଷକ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଜରୁରୀ । ଅଧ୍ୟୟନ, ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀ, ପାଣ୍ଡୁଲିପି, ଫାଇଲ ଇତ୍ୟାଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଦକ୍ଷେପ ହେଉଛି ସଂକେତର ବିକାଶ, ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରି ବ୍ୟବହୃତ ହେବାକୁ ଥିବା ପାରାମିଟରଗୁଡିକ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ କରିବା। ତା'ପରେ ଗବେଷକଙ୍କର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଏବଂ ବୈଧତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉପଯୁକ୍ତ ଯାଞ୍ଚ, ଫିଲ୍ଟରେସନ୍, ବିଷୟବସ୍ତୁର ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ଯତ୍ନଶୀଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ। ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପରେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଫଳାଫଳ ବାଣ୍ଟିବାକୁ ପଡିବ।

ଉପରୋକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ବୁଝିବା
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦାହରଣ ସହିତ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଛି

ସୋପାନ -୧: ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରଶ୍ନ କିମ୍ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସୂତ୍ର

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିମ୍ବା ଗବେଷଣା ପ୍ରଶ୍ନର ଭିନ୍ନ ଉଦାହରଣ ହୋଇପାରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ।

- ବିଭିନ୍ନ ଦୈନିକ ଓଡିଆ ଖବରକାଗଜ ଦ୍ୱାରା ଚିଟ୍ ଫଣ୍ଡ ସ୍କାମ୍ କିପରି ଆବୃତ୍ତ ହୋଇଥିଲା ?
- ଏକ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରତିଛବି ଏକ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କିପରି ବିକଶିତ ହୋଇଛି ଏବଂ କିପରି ସମାନ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି କି ?
- ବିକ୍ରୟ ଉପନ୍ୟାସର ବିଷୟବସ୍ତୁ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡିକ କ'ଣ ?

- କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରତି ହେଉଥିବା ନିର୍ଯ୍ୟାତନା କିମ୍ବା ଭେଦଭାବ ମାମଲା କିପରି ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଛି ?
- ମିଡିଆ ହାଉସ୍ ମାଲିକାନା ରିପୋର୍ଟ କରିବାର ଶୈଳୀକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ନା ନେତା ପ୍ରଭାବିତ କରନ୍ତି କି ?

ସୋପାନ -୨ : ଯୋଗାଯୋଗ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ନମୁନା ଚୟନ

ମନେକରନ୍ତୁ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ, "ବିଭିନ୍ନ ଦୈନିକ ଓଡିଆ ଖବରକାଗଜ ଦ୍ୱାରା ଚିଟ୍ ଫଣ୍ଡ ଘୋଟାଲା ସମ୍ପର୍କିତ ଖବର କିପରି ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଇଥିଲା ? ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଗବେଷକଙ୍କୁ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ନମୁନା ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ଅଗ୍ରଣୀ ବା ଲୋକପ୍ରିୟ କିମ୍ବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଞ୍ଚଟି ଓଡିଆ ଖବରକାଗଜକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ କିପରି ଏମାନେ ଏହି ଘୋଟାଲା ସମ୍ପର୍କିତ ଖବରକୁ ପ୍ରସାରଣ କରିଛନ୍ତି । ତା'ପରେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖବରକାଗଜର ମନୋନୀତ ପ୍ରସାରଣକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡିବ। ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କୁ ଚିଟ୍‌ଫଣ୍ଡ ସହିତ ଜଡିତ କାହାଣୀ ଘୋଟାଲା କିମ୍ବା ଆନୁସଙ୍ଗିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ କିମ୍ବା ପ୍ରବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକୁ ଯତ୍ନର ସହିତ ପୃଥକ୍ କରିବାକୁ ପଡିବ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା କ'ଣ ହେଉଛି ତାହା ପାରାମିଟରଗୁଡିକର ଚୂଡାନ୍ତକରଣ ଆଧାରରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରାଯିବ । ଏହି ପାରାମିଟରଗୁଡିକ ପ୍ରାୟତଃ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବର୍ଗ କୁହାଯାଏ । ସେମାନେ ବିଶ୍ଳେଷଣର ମୌଳିକ ଏକକ ଗଠନ କରନ୍ତି । ବିଶ୍ଳେଷଣର ଏହି ଏକକଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରବନ୍ଧ ସମ୍ପାଦକୀୟ, ବିଶେଷ କଭରେଜ୍, କେସ୍ ଷ୍ଟଡିଜ୍ କିମ୍ବା କାହାଣୀ ହୋଇପାରେ।

ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ କରୁଥିବା କୋଡିଂର ଏକ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଏହା ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ । କୋଡିଂ ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି ଯାହାକି ଜଣେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଏବଂ ସ୍ଥିର ଓ ଆଗ୍ରହ ଚିତରେ କରିଥାଏ। କୋଡିଂ ସ୍କିମ୍ ସିଧାସଳଖ ଭାବରେ ବିକଶିତ ହେବା ଉଚିତ୍।

କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ଏକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେହୁଏ।

- **କୋଡବୁକ୍:** ଏହା ଏକ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ, ଯାହା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉପାୟରେ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବର୍ଗର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି । କୋଡବୁକ୍ ଏତେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବା ଉଚିତ ଯେ ଜଣେ ସାଧାରଣ ଲୋକ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବେ ଏବଂ ଆଗ୍ରହର ସହ ଘଟଣାକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କୋଡ୍ କରିପାରିବ।
- **କୋଡିଂ ଫର୍ମ:** ଏହା ଏକ ଫର୍ମ ଯାହା କୋଡବୁକ୍‌ରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ସୂଚନା ଧାରଣ କରେ କୋଡରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନାକୁ କୋଡ୍ କରିବା ସହଜ କରିବାକୁ ଶୀଘ୍ର ଏକ ସରଳ ଚେକ୍ ଅଫ୍ ସିଟ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ।

ସୋପାନ -୩: ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ

ବିଷୟବସ୍ତୁ ବର୍ଗଗୁଡିକ କୋଡ୍ କରିବାବେଳେ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ କିଛି ପଦକ୍ଷେପ ଅଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁସାରେ:

- **ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କୋଡିଂ:** ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କୋଡିଂ ପୂର୍ବରୁ, କୋଡର୍ ଗୁଡିକ କୋଡବୁକ୍ ଏବଂ କୋଡିଂ ଫର୍ମ ସହିତ ପରିଚିତ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୋଡର୍ ଗୁଡିକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବର୍ଗର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କୋଡିଂ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ବର୍ଗରେ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ କୋଡ୍ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ନାହିଁ । ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ତଥ୍ୟ ସହିତ କୋଡର୍ଗୁଡ଼ିକୁ କୋଡ୍ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୋଡ୍ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ତଥ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ନମୁନାର ୧୦ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ହୋଇପାରେ ।

- **ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା:** ଥରେ କୋଡର୍ସ କିଛି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ତଥ୍ୟର କୋଡ୍ କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ସଠିକ ଢଙ୍ଗରେ ଡାଟା କୋଡିଂ କରୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ । ଏହାକୁ ଇଣ୍ଟର-କୋଡର୍ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ବା ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଉପାୟ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଏଠାରେ ଗବେଷକ କୋଡରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିର ଶତ ପ୍ରତିଶତ ହିସାବ କରନ୍ତି। ଯଦି ଶତକଡା ୯୦% ଅଧିକ, ତାପରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା କିମ୍ବା ଆନ୍ତ କୋଡର୍ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ସନ୍ତୋଷଜନକ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଯଦି ଚୁକ୍ତିନାମାର ଶତକଡ଼ା ୫୦%, ତେବେ କୋଡିଂ ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଗବେଷକ ପୁନର୍ବାର ତାଲିମ ନେବାକୁ ବିଚାର କରିପାରନ୍ତି । କୋଡର୍ ଯଦି ଗୋଟିଏ କୋଡର୍ କେବଳ କୋଡବୁକ୍ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ମନା କରୁଛି, ଏହା ହୋଇପାରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରକଳ୍ପରୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହେବାକୁ ପଡିବ। ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀମାନେ, ବେଳେବେଳେ, ଆନ୍ତ-କୋଡର୍ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା ମାପିବା ପାଇଁ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଭାବରେ କୋହେନ କାପାଙ୍କୁ ଅଧିକ ସଠିକ୍ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି।

- **ଅନ୍ତିମ କୋଡିଂ:** ତଥ୍ୟର ଅନ୍ତିମ କୋଡିଂ ଉପରେ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଜର ରଖିବା ଉଚିତ । ସବୁଠାରୁ ସଠିକ୍ ଫଳାଫଳ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଗବେଷକ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀମାନେ ବିଶେଷ ଦେୟ ଦେବା ଉଚିତ୍ । କୋଡର ଭୁଲ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, କୋଡର ଅସାବଧାନତା, କୋଡର ଥକ୍କା ଏବଂ ରେକର୍ଡିଂ ତ୍ରୁଟି ସମସ୍ତ ତାଲିମ ଏବଂ ସଠିକତା ଆରମ୍ଭ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କୋଡର୍ ତଥ୍ୟର ଏକ ଖଣ୍ଡକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିପାରେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଏକ କୋଡର୍ କେବଳ ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ଭ୍ରମଣ କରିପାରେ, ଯାହା ତ୍ରୁଟି ଘଟାଇପାରେ । ତାଙ୍କର କୋଡିଂ ଯେତେବେଳେ ଏକ କୋଡର୍ କୋଡିଂରୁ ଅତ୍ୟଧିକ କ୍ଳାନ୍ତ ହୁଏ, ପରିଣାମ କୋଡରର

ଥକାପଣ, ଶେଷରେ କୋଡିଂ ତ୍ରୁଟିର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ରେକର୍ଡିଂ କରିବା ସମୟରେ ଭୁଲ୍ କରିବାକୁ ରେକର୍ଡିଂ ତ୍ରୁଟି କୁହାଯାଇପାରେ ଯାହା ଫଳାଫଳର ସଠିକତା ଉପରେ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ।

- **ଅନ୍ତିମ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା:** ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିଶ୍ୱସନୀୟତାକୁ ଗଣନା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଅନ୍ତିମ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା ଆକଳନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ସହ ସମାନ । ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀମାନେ ଶତକଡ଼ା ନିଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା କିମ୍ବା କୋହେନ କପ୍ପାଙ୍କ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା ଗଣନା ଚୁକ୍ତିନାମା କରିପାରନ୍ତି।

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଅଗ୍ରଣୀ ଖବରକାଗଜ ଦ୍ୱାରା ଚିଟ୍ ଫଣ୍ଡ ସ୍କାମର କଭରେଜର ଏକ ନମୁନା ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଛି। ଆମେ ଅନୁମାନ କରୁ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ନମୁନା ଆକାର (n) ୧୦୦ ଅଛି।

ପଶ୍ନ- ଚିଟ୍ ପାଣ୍ଠି ମାମଲା ସହ ଜଡିତ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରବନ୍ଧଗୁଡିକ କିପରି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି ?

ସମ୍ବାଦ କାହାଣୀର ପ୍ରକାର	ଫ୍ରିକ୍ୱେନ୍ସି	ଶତକଡା
ହାର୍ଡ ନ୍ୟୁଜ୍	୨୦	୨୦
ଫିଚର	୩୪	୩୪
ସମ୍ପାଦକୀୟ	୨୬	୨୬
ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ସ୍ତମ୍ଭ	୨୦	୨୦

ସମୁଦାୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବର୍ଗର ଅଧ୍ୟୟନରେ ନିୟୋଜିତ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିବେ କି? ସମ୍ଭବ ଆପଣ ଅଧିକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବର୍ଗ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିଛନ୍ତି କି ?

୨.୬: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଲାଭ

ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ନିମ୍ନଲିଖିତଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି କେତେକ ସୁବିଧା

- ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କୁ ଏହାର ଅଧିକ ବିବରଣୀ ପାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ
- ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ସମସ୍ୟାଗୁଡିକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ନଯାଇ ମୁକାବିଲା କରାଯାଇପାରିବ
- ବୃହତ ପରିମାଣର ଖବର ତଥ୍ୟ ସ୍ଥାନିତ କରିପାରିବ
- ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବିସ୍ତାର ହୋଇପାରେ
- ଟ୍ରେଣ୍ଡ୍ କିମ୍ବା ପ୍ୟାଟର୍ଣ୍ଣ ଆନାଲିସିସରେ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ
- ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ସାହାଯ୍ୟରେ, ସୂଚନା ଉପଲବ୍ଧ ହେଲେ ଏହା ଶସ୍ତା ହୋଇପାରେ

୨.୭: ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ସୀମା

ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ନିମ୍ନଲିଖିତଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି

- ଭାଷା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆବଶ୍ୟକ କରେ
- ସୂଚନା ପାଇଁ ମାଧ୍ୟମିକ ଉତ୍ସ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ
- ଯଦି ମନୋନୀତ ଉତ୍ସଗୁଡିକ ପ୍ରାମାଣିକ ନୁହେଁ ତେବେ ଏହା ଗୁରୁତର ଭାବରେ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଗୁଣ ଏବଂ ଫଳାଫଳ ବାଧା ଦେଇପାରେ
- ଭେରିଏବଲ୍ସ ମଧ୍ୟରେ ଏକ କାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ନାହିଁ
- ଶ୍ରମ ତୀବ୍ର
- ସମୟ ନେବା

ଯଦି ସୂଚନା ସର୍ବସାଧାରଣରେ ଉପଲବ୍ଧ ନହୁଏ ତେବେ ମହଙ୍ଗା ପଡିପାରେ ।

୨.୮: ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

କ) ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କ'ଣ ?

ଖ) ଜଣେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ କେବେ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣକୁ ଏକ କୌଶଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ?

ଗ) ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ସୁବିଧା କ'ଣ ?

ଘ) ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣର ସୀମା କ'ଣ ?

ଙ) ଏକ ବିଷୟ ବାଛନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ୟୁନିଟ୍- ୩: ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟା ପରିପ୍ରକାଶ

୩.୦: ବିଷୟର ଗଠନ

୩.୧: ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

୩.୨: ବିଷୟ ପରିଚୟ

୩.୩: ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା

୩.୪: ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା

୩.୫: ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସୂତ୍ର

୩.୬: ଅନୁମାନର ଅର୍ଥ

୩.୭: ପ୍ରକାରର ଅନୁମାନ

୩.୮: ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

୩.୧: ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଏହି ୟୁନିଟ୍ ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟାର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ସୂତ୍ର ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅନୁମାନଗୁଡିକର ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ କରେ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟାଗୁଡିକ ଚିହ୍ନଟ କଲା ।

ଏହି ୟୁନିଟ୍ ପଢିବା ପରେ, ଆପଣ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ:

- ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା କ'ଣ ? ଯେକୌଣସି ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଏଗୁଡିକ କିପରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ?
- ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ଗଠନ କରାଯିବ ?
- କଳ୍ପନା କ'ଣ ? ସେମାନେ କିପରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ?
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅନୁମାନ କ'ଣ ?
- ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅନୁମାନ କିପରି ଗଠନ କରାଯିବ ସମସ୍ୟା ?
- ଉଦାରବାଦୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱମୂଳକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

୩.୨: ବିଷୟ ପରିଚୟ

ଯେକୌଣସି ଜିନିଷ ପାଇଁ କିଛି ଯୋଗ୍ୟତା କିମ୍ବା ଲାଭ ଅଛି, ଯଦି ସମାଧାନ ହୁଏ, ଏହାକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ଭାବରେ କୁହାଯାଇପାରେ । ସମସ୍ୟାଟିର ଉତ୍ସ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ବା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ଘର, ସ୍ଥାନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କିଛି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଆଧାର କରି, ସଂଗଠନ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ କିମ୍ବା ବୃହତ ସମାଜ ହୋଇପାରେ । ଏକ ସାଧାରଣ ବିଷୟର ସୂତ୍ର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁସନ୍ଧାନ

ସମସ୍ୟାରେ, ଏକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅନୁସନ୍ଧାନର ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ । ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ଗଠନ କରିବାରେ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ଏକ କ୍ରମ ଅଛି । ସେମାନେ ସମସ୍ୟାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝିବା ଏବଂ ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସମାନକୁ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପୁନଃପ୍ରକାଶ କରିବା ବିଷୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ସମସ୍ୟାକୁ ବୁଝିବାର ସର୍ବୋତ୍ତମ ଉପାୟ ହେଉଛି ଏହାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ବିଷୟରେ ପାରଦର୍ଶୀ ଅଟନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବା। ଏକ ଗବେଷଣା ଗଠନ କିମ୍ବା ପରିଭାଷିତ କରିବାର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମଗ୍ର ଗବେଷଣା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ । ସମସ୍ୟା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ହେବ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ନିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ତଥ୍ୟଗୁଡିକର ଅବଜେକ୍ଟିଭ୍ ଏବଂ ବୈଧତା ଯାଞ୍ଚ କରିବା ସହ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟରୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟକୁ ଭେଦ କରିବା ।

୩.୩: ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା

ଗୋଟିଏ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ବକ୍ତବ୍ୟ ବା କ୍ଷେତ୍ର ବିଷୟରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସଠିକ୍ ବକ୍ତବ୍ୟ ବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କିମ୍ବା ଅଭ୍ୟାସରେ ଅସ୍ତିତ୍ୱର ଉନ୍ନତି କିମ୍ବା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି।

ଏକ ସମସ୍ୟା ବିବୃତ୍ତିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି:

- ସମସ୍ୟା ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣନା
- ଏହା ଗବେଷଣା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଗତିଶୀଳତା ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଡିଜାଇନ୍ କରେ
- ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟତାର ସହିତ ଅଧ୍ୟୟନର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ମହତ୍ୱ ସ୍ଥିର କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ
- ସଠିକତା ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଯୋଗ୍ୟ ବିଷୟ ଖୋଜିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।
- ଅଧ୍ୟୟନ ହେବାକୁ ଥିବା ଧାରଣା, ଭେରିଏବଲ୍ କିମ୍ବା ଫ୍ୟାକ୍ଟର୍ ଚିହ୍ନଟ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ।

ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି କାରଣ ଯାହା ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟାକୁ ପ୍ରଥମ ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ କରେ ଏବଂ ସମଗ୍ର ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।

ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟାର ଉତ୍ସ:

ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟାଗୁଡିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସିରୁ ଉତ୍ସ ହୋଇପାରେ ।

- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଜ୍ଞତା
- ଘର, ସାଂଗଠନିକ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଅଭ୍ୟାସ
- ତତ୍ତ୍ୱଗତ କିମ୍ବା ଧାରଣା ପ୍ରସଙ୍ଗ
- ଉପରୋକ୍ତ ଯେକୌଣସି ଏକ ମିଶ୍ରଣ

ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ସହିତ ଜଡିତ ସାଧାରଣ ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ଭୁଲ ବ୍ୟାଖ୍ୟା:

ନିମ୍ନଲିଖିତଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସମସ୍ୟା ଗଠନ କିମ୍ବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା କିଛି ସାଧାରଣ ଭୁଲ ଧାରଣା ଏବଂ କିଛି ଭୁଲ୍ ଅନୁସନ୍ଧାନ ।

- ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଗବେଷଣା ସମୟରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ସମସ୍ୟାକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ।
- ଏହା ଅନୁସନ୍ଧାନକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଅଜ୍ଞତା କିମ୍ବା ଜ୍ଞାନର ଅଭାବ କିମ୍ବା ବୁଝାମଣାର ଫଳାଫଳ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ।
- ଯଥେଷ୍ଟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କିମ୍ବା ଆଲୋଚନା ବିନା ପରିସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ବଳ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ।
- ଏହା କେବଳ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ, ତୁଳନା, ସମ୍ପର୍କ କିମ୍ବା ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

୩.୫: ଗବେଷଣା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସୂତ୍ର

ଏକ ଅଧ୍ୟୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ତାହା ହାସଲ କରିବାକୁ ହେବ ସୂଚିତ କରେ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡିକ ଘନିଷ୍ଠ ହେବା ଉଚିତ୍ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ୟାର ବିବୃତି ସହିତ ଜଡିତ ଯେପରିକି ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ ।

ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହି ଅଧ୍ୟୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଗବେଷକ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ବା ଛୋଟ ରୂପରେ କ'ଣ ହାସଲ କରିବାକୁ ଆଶା କରୁଛନ୍ତି। ଏକ ବ୍ୟାପକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଛୋଟ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ। ଏଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ୟା ପରି ମୁଖ୍ୟ କାରଣଗୁଡିକ ଯାହା ପ୍ରଭାବିତ କିମ୍ବା କାରଣ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭାବରେ ସମାଧାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ସମସ୍ୟା କ'ଣ କରିବାକୁ ହେବ, କାହିଁକି, କିପରି ଠିକ୍ କେବେ ଏବଂ କେଉଁଠାରେ ହେବ ସେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡିକର ସୂତ୍ର:

- ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ।
- ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଅଂଶ କିମ୍ବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଧ୍ୟୟନକୁ ସଂଗଠିତ କରନ୍ତୁ ।
- ଅଧ୍ୟୟନକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରନ୍ତୁ ।
- ଅଧ୍ୟୟନର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା, ପରିସର ଏବଂ ସୀମାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ।

- ଅନୁସନ୍ଧାନ ପଦ୍ଧତି ବିକାଶିତ କରିବା।
- ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ, ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କୌଶଳ, ଏବଂ ବିଶ୍ଳେଷଣର ପଦ୍ଧତି ଚୟନ କରିବା

୩.୬: ହାଇପୋଥେସିସ୍‌ର ଅର୍ଥ

ବିସ୍ତୃତ ସାହିତ୍ୟ ସମୀକ୍ଷା ପରେ କିମ୍ବା ଜ୍ଞାନର ଫାଙ୍କ ଖୋଜିବା ପରେ ଜଣେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧ୍ୟୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ଅନୁମାନ କିମ୍ବା ସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦରେ ଦର୍ଶାଇବା ଉଚିତ୍ । ଅନୁମାନ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଅନୁମାନ ହେଉଛି ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅନୁମାନ ।

ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟାର ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହାର ସମ୍ଭାବ୍ୟତାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକାରିଣୀ ଅନୁମାନ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରକାରର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ, କାର୍ଯ୍ୟର ଅନୁମାନର ବିକାଶ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ।

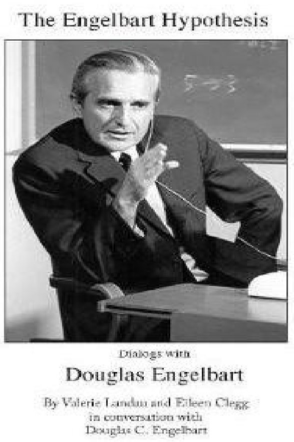

(ଉତ୍ସ: କ୍ରିଏଟିଭ କମନ୍ସ)

ହାଇପୋଥେସିସ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ହାତରେ ଥିବା ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ସୀମିତ ରହିବା ଉଚିତ୍ କାରଣ ଏହାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡିବ। ଗବେଷକଙ୍କୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିବା ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସୀମିତ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ସଠିକ୍ ପଥରେ ରଖିବା ହେଉଛି ଗତିଶୀଳତାର ଭୂମିକା । ଏହା ତୀକ୍ଷ୍ଣ କରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଏବଂ ସମସ୍ୟାର ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣର ପଦ୍ଧତି ସହିତ ଆବଶ୍ୟକ ତଥ୍ୟର ପ୍ରକାର ଏବଂ ଗୁଣକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ସୂଚିତ କରେ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ହାଇପୋଥେସିସ୍ ରହିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନଗୁଡିକ ଅନୁମାନ ପ୍ରମାଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ବିଷୟ ବିଷୟରେ ଯୁକ୍ତି, ଉପଲବ୍ଧ ତଥ୍ୟର ପରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ତତ୍ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଧ୍ୟୟନ ଏବଂ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ପରାମର୍ଶର ମତାମତ ସହିତ ଅନୁମାନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ। ନିୟମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶବ୍ଦରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଗ୍ରହୀ ଦଳଗୁଡିକ କିନ୍ତୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଗବେଷଣାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

୩.୭: ଅନୁମାନର ପ୍ରକାର

ହାଇପୋଥେସିସ୍ ହେଉଛି ଏକ ଘୋଷିତ ବାକ୍ୟ ଯାହା ଆମକୁ ସମ୍ପର୍କ ଖୋଜିବାରେ, ଅନୁମାନ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଆସୋସିଏସନ କିମ୍ବା ତଫାତ୍ ବୁଝାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ସାଧାରଣତଃ ନଲ୍ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ଅନୁମାନ ଦୁଇଟି ଲେଖିବା କିମ୍ବା ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଉପାୟ । ଅନୁମାନ ଗୁଡ଼ିକ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ । ଅନୁମାନ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ କରିବାରେ ସମର୍ଥନ କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାରକୁ ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ କୁହାଯାଏ। ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷେ, ଅନୁମାନ ଯାହା ଅବଶିଷ୍ଟ ସମ୍ଭବ ବର୍ଣ୍ଣନା କରେ । ଫଳାଫଳ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ଅନୁମାନର ବିପରୀତ ହେଉଛି ନଲ୍ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା । ଅନୁମାନ ନଲ୍ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ଅନୁମାନକୁ ଯଥାକ୍ରମେ Ho ଏବଂ H1 ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି । ଏକ ନଲ୍ ଅନୁମାନ ହେଉଛି ସ୍ଥିତିର ଏକ ବିବୃତି। ଯଦି ନଲ୍ ହାଇପୋଟେସିସ୍ (H0) ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ନହୁଏ, ତେବେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବ ନାହିଁ ଯାହାର କେବଳ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପଡିବ ନାହିଁ । ଏକ ବିକଳ୍ପ ଅନୁମାନ (H1) ହେଉଛି ଯେଉଁଥିରେ କିଛି ପାର୍ଥକ୍ୟ ବା ପ୍ରଭାବ ଆଶା କରାଯାଏ । ବିକଳ୍ପ ଅନୁମାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ମତ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିବ । ଏହିପରି ବିକଳ୍ପ ଅନୁମାନ ନଲ୍ ହାଇପୋଥେସିସ୍ର ବିପରୀତ ଅଟେ ।

ନଲ୍ ହାଇପୋଥେସିସ୍ ହେଉଛି ସେହି ଅନୁମାନ ଯାହା ସର୍ବଦା ପରୀକ୍ଷିତ । ନଲ୍ ଅନୁମାନ ଜନସଂଖ୍ୟା ପାରାମିଟରର ଏକ ନମୁନା ପରିସଂଖ୍ୟାନ ନକରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ । ଏକ ଶୂନ୍ୟ ଅନୁମାନ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷା ଉପରେ ଆଧାର କରି ଏହାକୁ କଦାପି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

୩.୮: ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

କ) ଏକ ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟା କ'ଣ ? ଏକ ଉଦାହରଣ ସହିତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

ଖ) ଅନୁମାନ କ'ଣ ? ଏକ ନଲ୍ କଳ୍ପନା କ'ଣ ?

ୟୁନିଟ୍-୪ : ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ

୪.୦ : ବିଷୟର ଗଠନ

୪.୧ : ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

୪.୨ : ବିଷୟ ପରିଚୟ

୪.୩: ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ଅର୍ଥ

୪.୪ : ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ପ୍ରକାର

୪.୫ : ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ଆବଶ୍ୟକତା

୪.୬: ଉତ୍ତମ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

୪.୭: ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଭିନ୍ନତା

୪.୮ : ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

୪.୧ : ପଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଏହି ୟୁନିଟ୍ ସମାପ୍ତ କରିବା ପରେ, ଆପଣ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ବୁଝିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ:

- ଗବେଷଣା ଏବଂ ସମଗ୍ର ଗବେଷଣା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏହାର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଗବେଷଣା ଡିଜାଇନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନ କରନ୍ତୁ
- ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଉପଯୁକ୍ତତାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁସନ୍ଧାନର ସହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରନ୍ତୁ
- ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଭେରିଏବଲ୍ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ

୪.୨ : ବିଷୟ ପରିଚୟ

ଥରେ ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟା ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଗଲେ; ଉପଯୁକ୍ତ ପଦ୍ଧତି ଆଭିମୁଖ୍ୟ କିମ୍ବା ଯନ୍ତ୍ର କୌଶଳ ସ୍ଥିର କରିବାର ସମୟ ଆସି ଯାଇଥାଏ। ଏହି ପଦ୍ଧତି / ଯାନ୍ତ୍ରିକତା ଏକ ଗବେଷଣା ଡିଜାଇନ୍ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା । ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ସମଗ୍ର ଅଧ୍ୟୟନର ବ୍ଲୁପ୍ରିଣ୍ଟ୍ ଭାବରେ ପରିଚିତ ଯାହା କେବଳ ଆକୃତି ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ ବରଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦକ୍ଷେପରେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରେ ଏବଂ ଅଧ୍ୟୟନର କାରବାର ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରୁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଡିଜାଇନର ଏହା ଚିହ୍ନଟ କରିବାର ଶକ୍ତି ଅଛି । ସର୍ବନିମ୍ନ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିଚ୍ୟୁତି ଅନୁସନ୍ଧାନ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଉପଯୁକ୍ତତା ଶେଷରେ ସମଗ୍ର ଅଧ୍ୟୟନର ସଫଳତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥାଏ ତେଣୁ, ଏହା ଯେକୌଣସି ପାଇଁ ଗୁରୁତର ଅଟେ । ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଡିଜାଇନ୍ ପାଇବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୪.୩: ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ଅର୍ଥ

ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ବ୍ଲୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ୍ କିମ୍ବା ଧାରଣା ଗଠନକୁ ବୁଝାଏ । ଏହିପରି ଏକ ଡିଜାଇନ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଅନୁସନ୍ଧାନକୁ ସହଜ କରିଥାଏ ଯାହା ସର୍ବାଧିକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଦକ୍ଷତା ରଖିଥାଏ। ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, କାର୍ଯ୍ୟ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରିବା, ସମୟ ଏବଂ ଅର୍ଥର ବ୍ୟୟ କରିବା ସର୍ବନିମ୍ନ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପାୟ ।

୪.୪: ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ପ୍ରକାର

ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀଙ୍କ ଦକ୍ଷତାର ତିନୋଟି ମୌଳିକ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି। ସେଗୁଡିକ ହେଉଛି:

୧. ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ

ଏହିପରି ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ହେଉଛି ମୌଳିକ ଜ୍ଞାନର ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ଏକ ସମସ୍ୟା ସହିତ ଜଡିତ ଭେରିଏବଲ୍ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା । ଏହା ମଧ୍ୟ ସୂଚନାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ / କିମ୍ବା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡିକର ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ବିକଳ୍ପଗୁଡିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ । ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନମନୀୟ ଏବଂ ଖୋଲା ସମାପ୍ତ ।

୨. ବର୍ଣ୍ଣନାକାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଡିଜାଇନ୍

ଏହି ରୂପରେଖ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ଅଗ୍ରହର ସହ ଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ପ୍ରୋଫାଇଲ୍, ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ବିଭାଗୀକରଣ, ଆକଳନ, ସହଯୋଗି ସମ୍ପର୍କଗୁଡିକର ଆକଳନ, ପୂର୍ବାନୁମାନ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ।

୩. କାରଣ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ

ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାରଣ ଏବଂ ପ୍ରଭାବ ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି। ଏହା ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ସଙ୍ଗଠନ କିମ୍ବା ପ୍ରଭାବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୋଗୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା। ଅନ୍ୟଟି ହେଉଛି ଏଠାରେ "କାରଣ" ମଧ୍ୟର ସଂକଳ୍ପକୁ ଅଧିକ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ଯାହାର କାରଣର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଧାରଣା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜଟିଳ ।

ଏହା ଠାରୁ ବହୁତ ଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦଟି ଜଣେ ସାଧାରଣ ଲୋକ ଦ୍ୱାରା ବୁଝାଯାଏ । ଯେପରି ଏକ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟର କାରଣ **କ** ଜଣେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ **ଖ** ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ରହିବ । ଗବେଷକ / ବୈଜ୍ଞାନିକ ସାଧାରଣତଃ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ **କ** ହେଉଛି **ଖ** ର ଏକମାତ୍ର କାରଣ । କିନ୍ତୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭାବରେ, ସମାନ ଭାବରେ ଏହା ସୂଚିତ କରିପାରେ ଯେ **ଖ** ହେଉଛି ଅନେକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାରଣ ।

୪.୫: ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ଆବଶ୍ୟକତା

ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗବେଷଣାର ପ୍ରାଣ। ଏହା କେବଳ ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟା ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧତା ଆଙ୍କେ ନଥାଏ ବରଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦକ୍ଷେପକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିଥାଏ। ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ, ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ପଦ୍ଧତି, ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ରିପୋର୍ଟର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଉପକରଣର ବିକାଶ ପରି ଅନୁସରଣ କରେ ।

୪.୬: ଏକ ଉତ୍ତମ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

ଗବେଷଣା ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖର ପ୍ରସ୍ତୁତି ସହିତ ଜଡିତ ସାଧାରଣତଃ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରକୁ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ କରେ:

- ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ଉତ୍ସ ଏବଂ ମାଧ୍ୟମ
- ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଦକ୍ଷତା
- ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ସମୟ, ଆୟ ବ୍ୟୟର ଅଟକଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍ସ
- ସମଗ୍ର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଥିବା ପଦ୍ଧତିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଚିହ୍ନିତ ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ଖୋଜିବା ।

ଏକ ଭଲ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଲିଙ୍କ୍ କରିବ ।

୪.୭: ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଭିନ୍ନତା

ଭିନ୍ନତା ହେଉଛି ଏକ ଉପାଦାନ, ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ କିମ୍ବା ଫ୍ୟାକ୍ଟର୍ ଯାହା ଭିନ୍ନ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଦାୟୀ। । ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ଚରିତ୍ରଗତ, ସଂଖ୍ୟା କିମ୍ବା ପରିମାଣ ଯାହା ସମୟ ସହିତ ବୃଦ୍ଧି କିମ୍ବା ହ୍ରାସ ହୁଏ ତାହା କରିପାରିବ।

ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟ ଗୁଡିକ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ଯଥା ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଭିନ୍ନତା ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ମୂଲ୍ୟ ନେଇପାରେ ଏବଂ କାରଣ ହୋଇପାରେ । ଅନ୍ୟ ଭିନ୍ନତା ଗୁଡିକରେ ଅନୁରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ। ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଭିନ୍ନତାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ବିଭିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଭିନ୍ନତା ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଦେଖାଯାଏ । ଏହା ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା କିମ୍ବା ପରିସଂଖ୍ୟାନ ବିଶ୍ଳେଷଣର ଫଳାଫଳ । ନିର୍ଭରଶୀଳ ଭିନ୍ନତା ହେଉଛି ଏକ ଏଭଳି ଫଳାଫଳ ଯାହା ହାସଲ କରିବାକୁ ସମସ୍ତେ ଚାହାନ୍ତି।

ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଏକ ଟିଭିରେ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ଥାନ (ଆରମ୍ଭ, ମଧ୍ୟମ ଏବଂ ଶେଷ) ନ୍ୟୁଜ୍ ବୁଲେଟିନ୍ ଦର୍ଶକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭିନ୍ନତା ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ଥାନ ଏବଂ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଭିନ୍ନତାକୁ ହେଉଛି ଯାହାକୁ ଦର୍ଶକମାନେ ମନେରଖିଥାନ୍ତି ।

୪.୮ : ଆସ ପ୍ରଗତି ମାପିବା

କ) ଏକ ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ କ'ଣ ?

ଖ) କୌଣସି ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ କାହିଁକି ଏବଂ କିପରି ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ?

ଗ) ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଗବେଷଣା ରୂପରେଖ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।

ଘ) ଏକ ଭେରିଏବଲ୍ ଦ୍ୱାରା ତୁମେ କ'ଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ?

ଙ) ଉଦାହରଣ ସହିତ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଏବଂ ମୁକ୍ତ ଭିନ୍ନତା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କର ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର
Odisha State Open University, Sambalpur
www.osou.ac.in
e-mail: info@osou.ac.in